

Dotățiunea preoților.

Temă desvoltată în conferința preoțescă din protopresbiteratul Cohalmului.

Stena, Decembrie 1900.

Onorată conferință! În tema pusă nouă spre deliberare în conferința preoțescă din est-an, două ar fi întrebările la cari avem a răspunde: aceea care privește capacitatea preotului, și cea referitoare la starea lui materială.

Spre a răspunde la întrebarea primă vom mânca din *principiul* că „preoțimea e lumina lumii și sarea pământului“.

Este lucru firesc, că dela cultura unui popor depinde bunăstarea lui materială. Aacesta ni-o dovedesc popoarele culte, cari cu starea lor materială se ridică preste celecu mai puțină cultură.

Un factor însemnat, ba pot zice că primul factor al răspândirii cultului într-un popor e *preotul*. El este care vine mai des și mai de aproape în contact cu poporul, și e mai întâi chemat să-l lumineze, să-i arete căile bune pe cari are a urma și să-l desmânte dela lucrurile cele rele. El este chemat, ca în poporul încredințat păstoririi sale să sădască cele trei virtuți creștinesci: „credința, nădejdea și dragostea“.

Chemarea acasta se impune preotului deodată cu intrarea sa în cinul preoțesc, prin înșeși cuvintele Mântuitorului, la Ioan, cap XV v. 16. „V'am ales pe voi și v'am pus, ca voi să mergeți și rōda să aduceți și rōda voastră să remăe“.

Spre a-și pute împlini preotul misiunea acasta după cum zice sf. Ioan gură de aur, „e de lipsă a întrebunța studiu foarte mare, ca să locuiescă în noi în abundență cuvântul lui D-zeu“.

Onorată conferință! Pentru a răspunde dar' la prima întrebare a tesei noastre de astăzi mă mărginesc a zice: că spre a se dedica preotul numai și numai înaltei sale chemări, conform celor zise de sf. Ioan gură de aur, datoriu este a întrebunța studiu foarte mare, adecă nu-i sunt de ajuns numai cunoștințele câștigate în cursul pregătitoriu clerical, ci are lipsă pentru a se arropia tot mai tare de perfecțiune, de neconținută învățatură.

Isvorul nesecat, din care un păstor sufletesc își pōte agonisi învățatura necesară la păstoria turmei sale cuvântătoare e sf. scriptură, scrierile apostolilor și ale sfinților părinți și afară de acestea tot felul de scrieri religioase-morale.

Nu e de ajuns, ca păstoriul sufletesc să sevărsiască numai deosebite funcțiuni preoțesci când e chemat, pentru credințioșii săi, ci datoriu este, ca din credințioșii săi să facă o adevărată turmă cuvântătoare, să aducă pe credințioșii săi acolo, ca să cunoscă adevăratul raport dintre ei și D-zeu, să-i facă să înțelgă că omul pământean cu D-zeu stă în legătură ca tatăl cu fiul, să sădască într'înși cinstea și temerea de D-zeu și să-i facă să urmeze pe căile virtuții și să urască păcatul. Acestea tōte însă numai un preot cu minte luminată și inimă nobilă le va pute transplanta în sinul poporului său.

Pentru luminarea minții noastre, datorință avem noi toți, căți suntem chemați a povățui poporul, ca neconținut să cetim, neconținut să învățăm îmbogățindu-ne astfel mîntuitorului Christos, ale apostolilor Săi și ale sfinților părinți ai bisericii noastre drept măritore ortodoxe.

Ear' îmbogățindu-ne mîntuitorului cu acestea, să ni-o și validăm față de poporul nostru mult cercat, pe care dacă cu fața nu-l putem ajutara și ridica, fiind noi în cea mai mare parte avisați la bunăvoința lui, — cu cuvântul sau cu predicarea putere avem a face din el aceea ce dorim, — aluat pentru dospit sau petră de granit.

Experiența de până acum ne întărește în acasta afirmațiune. — Și într'adevăr în predică e rezervată puterea cea mai mare a preotului, căci prin predică fi este dat a înălța inimile și cugetele credințioșilor săi din viața de pe pământ la regiunile sublimă ceresci, prin acasta îi este dat a arăta pe D-zeu omenilor în plenitudinea puterii Sale, prin acasta îi este dat a răspândi în poporul său adevărată credință, nădejde și iubire creștinescă, și prin acasta îi este dat a combate viciile și a aduce pe credințioșii săi la adevărate cale creștinescă. Cu alte cuvinte, predica pentru preot e ca sabia pentru ostaș arma de a combate și a apăra de tot rēul pe fiii sei sufletesci. (Va urma.)

Revistă esternă

Memento pentru Bulgaria. Se raportază din Sofia, că în cercurile politice de acolo a făcut adâncă impresiune un articol al ziarului „Petersburgskija Wjedomosti“, care se încheie cu următoarele: Evenimentele din peninsula balcanică, deosebi cele din Bulgaria iau caracter tot mai acut, așa că va trebui cât de curând, ca tōte guvernele europene să fie cu deosebită atențiune la aceste evenimente.

Rēsboiul Burilor. Din Capstadt se raportază ziarelor engleze, că *presidentul Steyn a fost prins de Englezi*.

Știrea e dată numai pe basa faimelor. Positiv nu se știe nimic încă.

În noaptea spre 20 Februarie Burii au făcut să deraieze întră Vercenēging și Iohannesburg un tren ce ducea calabalicul lui *Kithener*. Imediat după acel tren venia altul, în care era însuși *Kithener*, călătorind din De Aar (Capland) la Pretoria. De la trenul deraiat s'au sfărmat patru vagoni și a murit mașinistul.

Rēboiu nou în China. După trăgănari de luni de zile cu primirea condițiilor de pace, formulate de reprezentanții puterilor europene, contele *Waldersee* s'a hotărît să întreprindă o mare expediție directă contra orașului *Singantu*, unde și transpusese împăratul și curtea împărătescă rezidența. *Waldersee* voește să ocupe orașul și astfel să constrîngă pe împăratul să accepteze condițiile. No-

tificându-se acest plan lui *Li-Hung-Ceang* și prințului *Cing*, plenipotențiații împăratului, acestia au telegrafat în mai multe rânduri împăratului, rugându-l să accepteze condițiile și să-și deie învoirea la esecutarea conducătorilor revoltei.

Rapōrte private spun, că împăratul s'a înfricat de planul lui *Waldersee* și a edat un edict prin care acceptază întru tōte condițiile reprezentanților puterilor europene, raport oficial însă despre acasta hotărîre a împăratului nu există încă.

NOUȚĂȚI

Virilistii români ai Sibiului. Conform listei oficiale, virilistii români ai orașului Sibiului pe anul 1901 sunt următorii: *Inalt-preașanț* Sa metropolitul Ioan *Metianu*, asesorul consistorial Nicolau *Ioan* (representant al fondului seminarial), as. cons. *Pantoleon Lucuța* (representant al fondului administrativ), *Parteniu Cosma*, Dr. Nicolau *Vecerdea* (representant al „Albinei“), Ioan de *Preda*, Dr. *Ilie Beu* (representant al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“), Dr. *Amos Frâncu* (representant al dnei Ioana Moldovan, veduva consilierului aulic *Demetriu Moldovan*), Dr. *Octavian Rusu*, *Zaharie Boiu*, Dr. *Elie Cristea* (representant al fondului catedralei), Dr. *Eusebiu R. Roșca* (representant al fondului rudolfin), *Mateiu Voilean* (representant al fundațiunii *Andronic*), și *Alexandru Lebu* privatier.

Membri aleși sunt: asesorul cons. *Nicolae Cristea* (ales în 1895 în cercul prim) și prof. seminarial *Demetriu Comșa* (ales în 1899 în cercul al doilea).

Mulțămîta publică aduce biroul Reuniriunilor române din Sibiului dlui Dr. Nicolau Șerban, avocat în Făgăraș și deputat dietal, care a suprasolvit 6 cor. cu ocaziunea balului din 10 Ianuarie a. c.

Teritoriul austro-ungar în China, ocupat zilele acestea, e în estensiune de 950 *mau*, adecă 600.000 de metri pătrați; se află la malul stîng al riului *Paiho* în miezina cu teritoriul ocupat de Italia, față în față cu orașul *Tienchin*. Prețul unui *mau* (631 metri pătrați) e 75 taeli (un tael e 3 corōne și 50 fieri) și astfel monarhia austro-ungară va plăti Chinei despăgubire pentru acest teritoriu 248.900 corōne.

Parastas pentru Milan. La dispunerea patriarhului *Brancovici*, în 17 Februarie s'a servit în capela rezidenței din *Carloviț* parastas pentru regele Milan. Au fost de față: patriarhul *George Brancovici*, episcopul *Mitrofan Seviici*, arhiamandritul *G. Vidiezky*, protopopul *Dimitrie Ruvaraț*, *Anton Hadjici*, *presidentul reuniunii „Sepska Matca“*, și deputații dietali *Stefan Popovici* și *Vasilie Popovici*.

În aceeași zi s'a servit și în *București* parastas pentru reșosatul fost rege, asistând la serviciul divin toți ministrii, întreg corpul diplomatic, curtea civilă și militară a regelui, dignitarii de stat și cei ai curții regale, toți membrii familiilor *Carp* și *Catargiu*, înrudite cu familia *Obrenovici*, și alt public distins. Regele și moștenitorul au fost reprezentați prin adjutanții lor.

Moștenitorul Sērbiei. Revista „*Slavjanski Vjek*“ din Viena aduce următoarea știre: Conform știrilor emanate din cercurile de curte regele *Alexandru* a declarat, că în cazul de a nu avē erezi, va proclama moștenitoriu de tron pe prințul *Mirko* (fiul principelui *Nichita* al *Muntenegrului*).

Masa studenților din Brad. Membri ajutatori au binevoit a se înscrie: *DI Sabin Banciu* sublocotenent și *DI Nicolau Obădău*, neguțat. (Brad) ear' ca membri ordinari următorii: *Dșōra Maria Cristea*, înv. d. ni: *Ioan Săbău*, ospăt., *Nicolau Luca*, ospăt., *Emil Pop*, curelar, *Ioan Impărat*, măcel., *Ioan Gōlda ospăt.*, *Nicolau Popa*, econom., *Tōder Achim*, *Lupea Petru*, *Petru Bota*, *Tōder Popa*, (econom), *Alexandru Săbău*, și *Petru Cioflica* (croitori), *George Feier* (țimar), *Furdul băiaș*, toți din Brad; *Petru Lepa*, din *Criciova*. Clubul din *Criciova* a contribuit 2 cor. Măndra noastră tinerime studiōsă dela școalele superiōre, deși supuș multor și mari greutăți totuși scie da înșemnatatea cuvenită unei instituțiuni umanitare, ca masa studenților. Astfel domnul *Nicolau Mihulin*, cand. de prof. la universitatea din *Cluș*, cu ocaziunea concertului tinerimei române academice din *Oradea* mare a sciut folosi momentul cu un frumos succes, entusiasmând pe cei buni la inimă, să nu-și uite de-a contribui și ei cu ceva la noua instituțiune „masa studenților“ dela gim. rom. din Brad. — Glasul dulce l'au și ascultat contribuind următorii st. dni. *Toma Pacală*, protop., și *N. I. căte 4 cor.*; *Nicolae Zigre*, adv. 3 cor.; *Nicolae Mihulin*, cand. de prof. *Cluș*, *Teodor Sacota*, notariu *Cristior*, Dr. *Florian Duma*, adv., *N. Rocsin*, rig. în drept, *I. Valean* și *N. Crainic*, not., *I. Cupșa*, *Iuliu Veres*, *Aurel Zigre*, rig. în drept, și Dr. *Nicolae Popovici*, căte 2 cor.; *M. Popescu*, jurist, *N. N.*, *Petru Cismas* jurist, *N. N.*, *S. Babi*, contabil, *X. J.*, *N. N.*, *N. N.*, *N. N.*, *Vreun Vreun*, *N. P.*, *Mihail Flonta*, *N. N.*, *A. Horvat*, paroch, *N. N.*, *Iuliu Bardossy* prim, și *Iosif Diamandi*, căte 1 cor.; *Aurel Crișan*, jurist, *N. N.*, *N. N.*, *D. Mangra*, jurist, *I. Budd*, *N. Moldovan*, căte 40 fil.

Primescă mulțămîta tinerimei din *Zarand* și jur atāt domnii cari s'au subscris ca membri, căt și zelosul domn cand. de prof. *Nicolau Mihulin* dimpreună cu mulți stimați domni contribuēți! Aibă mulți urmatori spre binele nostru al tuturor. Ca însărcinat al tinerimei: *Vasilie Boneu*, profesor.

Vezevul, cum se raportază din Roma, e în ferbere. Turistilor numai până la observatoriu îi-se permite să se apropie de el.

Patru gemeni. *Iuliana Kreutz* din *Fejōrtelep* (lângă *Vērșet*) a născut patru copii. Al patrulea, împreună cu mama a murit; ceilalți trei sunt sănătoși.

Cutremur de pământ. În comunele *Bakony-Szent-László*, *Varsány*, *Lázi* și *Gyirōth* din comitatul *Veszprēm* Sămbăta trecută a fost cutremur de pământ, durând 3—4 secunde și sguduind locuințele așa de tare, în cât omeni fugeau afară la larg, de tēma să nu se prăbușiască pe ei casele.

Cel mai norocos om. Șeful de birou al notarului public din *Rodez* pōte zice cu drept cuvēt că e om norocos. În curs de trei luni l'a cercetat norocul de patru ori: în Decembre a câștigat cu un los 100.000 de corōne, în Ianuarie 400.000, în 3 Februarie 500.000 și tot în 3 Februarie a câștigat și procesul de divorț contra soției sale.

FOIȘORĂ

Un discurs.

Suntem în pozițiunea de a pute da publicității frumosul discurs cu care *M. O. D. Nicolae Cristea*, protopresbiter, asesor consistorial și president onorar al Reuniunii sodalilor români din loc, a deschis festivitatea împărțirii darurilor de Crăciun, aranjată din partea reuniunii sodalilor, în Sibiuiu în ajunul Nașterii Domnului. Discursul e următorul:

Onorată adunare, Mult stimată Dōmnē Mult stimați Domni!

În mai tōte ținuturile locuite de Români, se aud azi cātări de bucurie, pe cari poporul nostru le numesc colinde. Prin aceste ni-se vestesc și nouă bucuria vestită de îngeri păstorilor, cari după cum ne spune sfta scriptură, erau în apropierea pesterei, în care s'a născut mântuitorul lumii Chs Domnul.

Bucuria sau vestirea ei e foarte îndreptățită, mai ales în ziua de astăzi în ajunul serbătōrei celei mari a Nascerei Dlui. Îndreptățirea acasta ni-o caracterisază poporul nostru într'un mod foarte simplu, dar' tot odată și foarte însemnat, când îl auzim cātând: „Bucurie mare avem, tot neamul pământului

de Nascerea Dlui“. Și cum nu ar fi îndreptățită? Noi scim că printrîns'a s'a vestit dela îngeri omenilor mărirea lui Dzeu întră cele preainalte, s'a vestit pacea pe pământ și bunăvoințe între omeni. Pacea pe pământ și bunăvoințe între omeni era o dorință vechiă și generală (obstească). Unul dintre poeții români din timpurile acele a dat expresiune acelei dorințe prin cuvintele: *Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes* (nici o bunăvoințe în resboiu, pace pe tine te poftim cu toții).

Fiind în ziua ajunului Nascerei Dlui, de care sunt legate momente de atāt de mare însemnatate, numai bucura se pōte fiecare creștin, când își aduce aminte de mântuirea neamului omenesc din robia păcatului și de deschiderea unui viitoriu, în care omenii, omeni și frați să fie și nu stăpâni și sclavi și, împrumutat, vrēsmași între sine.

Inse, ca ziua ce ne așteaptă să fie serbată cu demnitatea ce i-se cuvine, să fie un tip al bucuriei anunțate prin rost îngeresc, onor. comitet al Reuniunii sodalilor români din Sibiuiu cu demnul seu președinte actual în frunte, ca și în trecut așa și acum a aranjat o zi de bucurie și pentru aceia, cari după împregiurările lor materiale nu sunt în stare să și-o procure. Ear' pentru-ca serbătō-

rea bucuriei să fie mai completă, mai sublimă, comitetul amintit a aflat cu cale să o pună sub patronatul Mult stimatei Dōmnē *Minerva* Dr. *Aurel Brote*. Acasta apoi, spriginită de mai multe Dōmnē și Domnișōre a luat asupra și esecutarea bucuriei: împărțirea darurilor de Crăciun.

Este frumos și laudabil lucrul acesta. Este foarte potrivit cu serbătōrea, care este isvor de bucurie pentru toți creștinii, ca să se practiceze, pricinuind bucurie mlădițelor celor mai tinere ale sēracilor poporului nostru. Prin festivitatea aranjată nu numai că li-se face bucurie mlădițelor tinere, dar' ea este tot odată și o învățatură pentru dînsele, ca la timpul seu să și deie silința a face și ele așijderea. Și ore să nu simțim noi cu toții cătă bunăvoințe, căt adevăr serbătōresc este într'o astfel de serbătōre, când avem ocaziunea, care ne înălță inimile, ne mărește bucuria prin privelisea la cununa care în faptă și în practică ne prezentă bunăvoințe între membrii și fiii unuia și aceluiași popor? Nu ni-se pōtențiază bucuria, când vedem inimi bune creștine dând și primind daruri pentru înălțarea și mărirea serbătōrei Nascerei D-lui?

Cred că mod mai creștinesc de a serba o zi așa de mare, ca aceea în al cărei ajun

ne aflăm, ca modul cum are să fie serbarea de astăzi, abia se mai pōte.

Premitēnd aceste și declarând, că numai o întēmplare neprevēdută m'a pus azi la acest loc onorific, anunț că festivitatea de azi este deschisă.

Credințe populare.

1. Când plouă pentru prima oră cu petre, înghite trei petre (bobițe de gheață) sau dă-ți pe la ochi și pe la frunte, căci nu te va durē capul, nici nu vei avē friguri tot anul.

2. Dacă în ziua de 40 Mucenici dragobetele (o insectă) ese afară, primă-vara va fi ploioasă.

3. În ziua de St. *Hariton* femeile nu lucrēză, de frică, ca să nu înnebunescă.

4. Nu e bine să stingi candela, ci trebuie să o lași să se stingă ea.

5. De se varsă candela, se va înbolnăvi cineva din casa, în care se află candela.

6. Nu e bine să îți icōne nesfințite în casă.

„Din Fōia pentru toți“

Turburări sângeroase în Bulgaria.

La alegerea supletorie din Gelică pentru dietă, s'au întâmplat Duminecă încercări între țerani și gendarmerie. Țeranii au pușcat asupra gendarmilor și au rănit grav pe unul dintre ei; gendarmii au răspuns și ei cu pușcături, omorând trei țerani și rănind cinci. Președintele alegerii încă a fost atacat de țerani și rănit grav.

*

Feciorii lui Krüger.

„Pall Mall Magazine” din Londra publică un interviu al corespondentului său din Haga, avut cu Krüger. Referitor la situația din Transvaal bătrânul preșident a zis corespondentului următoarele: „Între ori-ce împrejurări Dumnezeu ne va ajuta: la urma urmelor vom învinge; te pot asigura că vom învinge; nu pot ști cum și când, dar' atâta e sigur, că noi vom rămâne învingătorii. Anglia voese să iee tot de la noi; ni-a și luat totul, numai libertatea nu ni-o poate lua.”

Referitor la călătoria sa în Europa a zis următoarele: „Nu am putut rămâne în tabere, ca președintele Steyn, fiindcă sunt foarte bătrân deja; pot însă folosi patriei mele și aici. Pe soția mea, care a rămas în Pretoria, o compătinesc foarte mult; și mai mult îmi deplâng însă patria. Soției mele i-au rămas băieții. Drept că doi băieți mi-au murit; au murit pe câmpul de război. Doi sunt prizonieri, unul dintre ei e în Ceylon. Așa cred, că încă doi au căzut în lupte, caci de două luni nu am mai capătă știre despre ei, și știu că erau totdeauna cei dintâi în lupte. Mai am pe câmpul de război treizeci și unu băieți și nepoți; eu însă sunt cu mult prea bătrân, de cât să pot fi și eu cu ei. Despre soția-mea nu știu nimic deja de șesșezeci zile.

*

Influenza în New-York.

Știri sosite din New-York spun, că peste 500.000 de locuitori ai orașului zac bolnavi de influență. Zi de zi obvin numeroase casuri de morțe. Spitalele sunt așa de împopulate, în cât nici nu mai pot da loc bolnavilor cari cer primire. Teatrele sunt închise. Intre bolnavi sunt și 400 poliști.

*

Intră rôtele trenului.

Adam Iancușca din Iakabfalva (comitatul Liptó) voind să se scobore din tren la halta de la Okolicsnó, și uitând să avizeze pe conductorul pentru a lua dispozițiuni să opriască trenul, a sărit din tren când acela înainta cu deplină celebritate. A sărit însă așa de nenorocos, că a apucat într-o vagonetă, unde i-s'au acățat hainele într-un cârlig de la lanțurile vagonetelor. Astfel acățat a fost dus de tren distanța de circa cincisute metri până în gara de la Okolicsnó. Aici, văzută de oamenii cari așteptau sosirea trenului, a fost eliberat apoi din oribila situație. Era leșinat omul, de spaimă, dar' atâră de unele contuziuni nu tocmai periculoase, altă nenorocire nu i-s'a întâmplat.

*

Earnă în Roma.

Luni și Marți a nins așa de mult în Roma, în cât străzile și câmpurile sunt acoperite cu gróse straturi de nea.

*

Cu două mirese.

Pakay Ferencz din Sándorfalva avea doi bujori de fete, pe Katicza și Maris, pe cari le-au cerut doi frați, Tamkó Imre și Tamkó Ferencz, și cununia s'a și ținut Duminecă trecută, cu ambele părechi deodată. La încheierea căsătoriei civile s'a întâmplat însă schimbarea miresei. Cum tinerii nu erau obișnuiți cu asemenea lucru (dór' atunci încercau de prima-dată căsătoria), mai ales miresele stând rușinoase cam la o parte, matriculantul a declarat pe Tamkó Imre căsătorit cu mireasa care din întâmplare era mai aproape de el, cu Maris, aleasă lui Tamkó Ferencz, ear' pe acesta căsătorit cu Katicza, aleasă lui Tamkó Imre. Mirii și maritorii lor, spunându-li-se că trebuie să-și pună și ei numele în scrisoarea de căsătorie, au scris acolo unde li-a arătat matriculantul. Ca creștini buni, de la matriculant nuntași s'au dus direct la biserică la adevărata cununie. Aici preotul i-a cununat bine, pe fiecare cu aleasa lui, și li-a dat apoi și el estras din matricula cununașilor. Făcute toate acestea s'au reîntors a casă să facă nunta. Aici apoi socrul mic și mirii au făcut suprinzătoră descoperire că matriculantul a schimbat miresele. Așa că după estrasul civil Tamkó Imre are soție pe Maris, ear' după cel bisericesc pe Katicza (aleasă); fratele său Tamkó Ferencz asemenea are două soții, și tot așa și miresele au câte doi bărbați, dar' la adeca nici pe una nici pe altul. Zadarnic au mers imediat la matriculantul, ca să îndrepte greșăla, căci ce-i scris în carte e scris, aceea nu se poate schimba așa ușor numai. Nu a rămas alta, de cât a face petițiune la ministru, împreună cu cheltuieli, umblete și perdere de timp și mai pe sus de toate cu necaz mare din partea mirilor, fiindcă tatăl fetelor vedând încercătura în care i-a adus matriculantul, până una alta și-a ținut fetele a casă, ear' pe cei doi miri i-a trimis a casă, să aștepte până i va descurca ministru.

PARTEA LITERARĂ.**Concubinatul**

originea și cauzele lui, relele ce rezultă din el și mijlocele pentru împedecarea și stîrpirea lui

de Gavriil Hango.

(Urmare.)

Conflictul dintre stat și biserică pe terenul dreptului matrimonial.

Bine să ne însemnăm, că mici deosebiri totdeauna au fost între stat și biserică pe terenul dreptului matrimonial și mai cu seamă cu privire la condițiunile ce le prescrie fiecare membrilor săi aceiași la încheierea căsătoriilor. Aceste deosebiri însă la început, când biserică și statul mult-puțin mergeau mână în mână la guvernarea poporului, se aplanau foarte ușor: biserică da dispensațiuni, ear' statul făcea concesii. Sigilul căsătoriei însă era, ca aceea să fie binecuvântată de biserică, căci altcum aceea nu putea fi considerată de legală nici din partea statului.

După-ce însă cu timpul fiecare s'a amestecat prea mult în afacerile celuilalt, aceea concordie n'a mai putut fi susținută, și astfel conflictul între stat și biserică nu s'a mai putut evita. În urmă lucrul a ajuns până acolo cu privire la condițiunile prescrie de biserică și de stat la încheierea căsătoriilor, că o căsătorie putea fi legală din punct de vedere al bisericii, și ilegală din punct de vedere al statului, et viceversa. Biserica însă neputându-se opune forței majore a statului, a cedat, dar' neabrogându-și dispozițiunile sale, ci în casuri mai puțin esențiale dând dispensațiuni mai estinse, fără însă de a permite a se ataca caracterul sacramental al misterului, adeca pretinându totdeauna binecuvântarea bisericăscă.

Ași trece preste cadrele acestei disertațiuni când ași cerca să arăt la toate contradicțiile ce există între stat și biserică cu privire la condițiunile ce fiecare le cere dela membrii săi aceiași la încheierea căsătoriilor; deci dacă vrea cineva să le cunoască, să frunzărescă dreptul matrimonial bisericăsc și de stat, și făcând o comparațiune, ușor le va afla.

Cu toate acestea, pentru ilustrarea obiectului, nu pot să nu arăt la isvorul acestui conflict dintre biserică și stat pe terenul dreptului matrimonial, ear' acela ușor îl vom afla îndată ce vom privi la scopul ce urmăresc, și la mijlocele, prin cari fiecare tinde a-și ajunge acel scop în particular.

Precum știm, scopul bisericii este, ca pelângă o fericire temporală posibilă, pe toți membrii săi să-i facă cetățeni Raiului, adeca să le asigureze tuturor o fericire eternă în viața viitoare; ear' mijlocul ei pentru ajungerea acestui scop, este predicarea cuvântului lui Dumnezeu și administrarea sacramentelor prin preoțimea-i cu caracter sacerdotal-ierarhic. Și ca atât preoțimea această să-și poată împlini chemarea mai cu succes, cât și membrii bisericii laici să fie mai accesibili pentru cuvântul lui Dumnezeu, a adus o mulțime de dispozițiuni pentru înfrânarea desfrăului, care se manifesta și în căsătorie. Deci pentru laici a introdus o mulțime de impedimente de căsătorie, ear' pentru arhieriei după chirotonirea ca atari și pentru preoții și diaconii veduți, chiar și celibatul, oprind și pentru mireni căsătoria a doua și ulterioarele căsătorii fără dispensațiuni. Această este disciplina canonică din toate timpurile a bisericii ortodoxe. Biserica romano cat. de rit latin a introdus, (prin adaugeri și interpretațiuni false la învățăturile lui Iisus Christos) celibatul obligativ pentru totdeauna pentru întreg clerul ei ierarhic. Biserica rom. cat. de rit grecesc a introdus celibatul pentru arhieriei și diaconi ca și biserică ortodoxă, făcându-l însă și facultativ pentru cesti din urmă prin permiterea chirotonirei și fără de a se căsători. (În timpul din urmă pare că și biserică ortodoxă din patrie închină spre această prin instituirea de preoți militari celibi fără caracter monahal). În fine bisericile luterane, calvine, anglicane și unitare, prin omisiuni și interpretațiuni false la învățăturile lui Iisus Christos fac atât celibatul, cât și căsătoria facultative pentru toți membrii lor, preoți (?) și laici, permițându-le și a doua căsătorie, ba chiar și mai multe căsătorii successive.

Nu voi să examinez, care din aceste practice convine mai mult naturii omenești, și care din ele este mai coreșpunzătoare pentru ajungerea scopurilor bisericii și statului, ci trec mai departe.

Scopul statului este: asigurarea fericirii temporale a membrilor săi (cari sunt totodată și membri ai bisericii), pe carea crede a o ajunge prin sporirea cât mai mare a cetățenilor, cari fac țaria lui întru apărarea contra dușmanilor din afară și întru susținerea ordinii dinlăuntru, și de aceea înlesnesce cât numai se poate încheierea căsătoriilor legale pentru toți, ba mai închide ochii și dinaintea căsătoriilor ilegale numai pentru procrearea de prunci prin cari i-se înmulțesc și mai tare cetățenii.

Din acestea putem vedea ușor, cari sunt cauzele, cari contribuie la conflictul dintre stat și biserică (cu excepțiunea bisericilor reformate: lutherană, calvină și unitară) pe terenul dreptului matrimonial. Fiecare mi-se pare, că a esagerat mijlocele aplicate pe terenul dreptului matrimonial pentru ajungerea scopurilor lor în particular. Biserica a ignorat prea mult natura omenească a membrilor săi, în special a preoților, ear' statul prea mult scopul ultim al omului, fericirea eternă prin lăfăirea și întărirea moralității. Căci a vieții în trup înțerească este dat la puțini; ear' țaria statului, ca și a oricărei corporațiuni, nu o face mulțimea membrilor, ci țaria moralității lor.

Acum vedând membrii bisericii, totodată și membri ai statului, deoparte absolutismul bisericii, ear' de altăparte liberalismul statului — fiecare esagerat, la statorirea condițiunilor pentru încheierea și desfăcerea căsătoriei (impedimente împedecătoare și dirimătoare de căsătorie), aceea, lucru natural, amăsurat debilității naturii omenești, s'au acomodat mai mult condițiunilor prescrie (și neprescrie) de stat, decât celor prescrie de biserică, mai ales, că biserică n'a avut puterea forței fizice pentru constringerea membrilor săi la observarea condițiunilor sale în cas de lipsă și statul încă i-a negat această. Așa e firea stricată a omului, înclină mai mult spre rău decât spre bine; nu se supune de bună voie nici celui mai salutar absolutism, pentru-că se crede mărginit prea mult în libertatea sa născută, ci se aruncă fără cugetare în brațele celui mai desfrănat liberalism în defavorul tuturor intereselor sale temporale și eterne.

Deci, ca prima cauză a conviețuirilor ilegale, séu așa numitelor concubinate, se poate considera conflictul dintre stat și biserică pe terenul dreptului matrimonial și anume: la statorirea condițiunilor, ce fiecare le cere dela membrii săi aceiași la încheierea și desfăcerea căsătoriilor.

Cu toate acestea, biserică nu poate fi învinuită în aceeași măsură, în care cu drept cuvânt poate fi învinuit statul, precum am vădit și vom mai vedea mai jos. (Va urma)

Cărți și reviste.

„O pagină din lupta noastră pentru existență”. Sub acest titlu asesorul consistorial Nicolau Ivan zilele acestea a scos în broșură 48 articoli publicați în „Telegraful Român” pe timpul cât împreună cu asesorul Mateiu Voileanu și cu secretariul consistorial Dr. Elie Cristea făcea parte din comitetul de redacție al ziarului nostru. Sunt articoli ce tractează chestiuni cari — într-o împrejurările noastre — rămân totdeauna actuale și cari, din această considerațiune, ar trebui să preocupe pe toți factorii cari se interesează de soarta poporului nostru și i doresc acestuia înaintare și prosperare pe toate terenele: bisericăsc, cultural, economic, social și politic.

Resfirați prin numerii ziarului, cari multora nici nu le mai stau la dispoziție, acești articoli ar fi fost părtași și ei sorții publicațiunilor de ziaru, cari trec cu ziua, ca să le urmeze altele de mai presantă actualitate; și mai ales cât pentru o bună parte din acești articoli — ar fi fost pagubă să rămână înmormântați și dați uitării. De aceea dl Ivan a făcut un lucru bun și folositor causei când — cu risicul de a nu-și scote nici o minimală parte din spesele efective — i-a scos în broșură separată, și astfel i-a făcut accesibili publicului. Indemnul la scrierea acestor arti-

coli și acum adunarea și publicarea lor în broșură, ni-l spune dl autor în prefața broșurei, în următoarele:

„... Am urmat în acțiunile noastre drumul croit și bătut în politica națională de întemeietorii ziarului nostru și am rămas consecuenți principiului *suaviter in modo, fortiter in re*.”

Acosta ținută o aflăm cea mai corectă, și nu putem împinge spre direcția fatală, ca să scotem poporul din cumpătul lui chibșuit, dând ocazie puterii de stat, ca să se năpăstuească cu toată furia asupra noastră, cum era să se întâmple pe timpul procesului Memorandului.

Puțina libertate, puțina lumină ce o avem, o putem folosi, cu pornirile mărețe și cu puterile neistovite ce stau ascunse în sinul poporului nostru, spre lucruri mai folositoare, dar' mai ales spre consolidarea noastră culturală, economică și socială, și cu mijlocele alese de noi în politica națională.

Cu un popor cult, bogat și încheșat, poți ajunge, cu vreme, la ceva; cu un popor înapoiat în cultură, istovit de sărăcie și în dușmănit pân' la cușite, vom ajunge, ca eurentul cutropitor să serbeze triumful asupra totalei noastre desorganizări....

Broșura „O pagină din lupta noastră pentru existență” a apărut în Sibiiu, tipografia archidieceșană, în editura autorului, și costă 1 coronă. Se poate cumpăra de la librăria archidieceșană (Sibiiu, str. Măcelarilor Nr. 45).

*

Transilvania, organul „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”, Nrul 1. (Ianuarie-Februarie) a apărut cu următorul cuprins: Dr. George Vuia †; Români la gimnasiul latino-catolic din Bistrița 1729—1779, de V. Șotropa; Schițe istorice din 1860, de Dr. A. M. Marienescu; Știință, literatură, artă; Cronică; Din sinul Asociațiunii; Partea oficială.

ECONOMIE.**Semințe de distribuit.**

(Incunoștiințare).

Vestim prin această pe stimabili membri ai „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”, că subscrisul comitet central va împărți în primăvara a. c. între membrii reuniunii în mod gratuit semințe de trifoiu, de napi de nutreț, de luțernă și eventual și de alte plante folositoare.

Doritorii de a fi împărțiași, să-și înainteze cererile până cel mult la 10 Martie n. c. subscrisului comitet central.

Membrii împărțiași în anii trecuți cu semințe, cu altoi, cu pădureți, cu galițe, ouș etc. să binevoiască a ne face raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere și despre rezultatele obținute.

Sibiiu, 19 Februarie n. 1900.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Dem. Comșa,
președinte

Victor Iordășianu,
secretariu

Din public.*)**Mulțămită publică.**

Cu ocaziunea teatrului jucat de dilentanții reuniunii meseriașilor „Andreiana” din Sebeșul-sășesc a doua zi de Crăciun (26 Decembrie s. v. 1900) au binevoit a suprasolvi:

Dl Dr. Ioan Elekeș medic, Dl Emil Lupan, notar Poiana câte 2 cor. 40 fil.; D-na Rafila Oniș, Dl Zevedeu Mureșan preot, Dl Nicolae Lazar, jurist, Dl Avram David, dir. și inv., Dl Iosif Oniș, comerciant, câte 2 cor.; Dl Otto Conrad, primarul Sebeșului, Dl Aurel Ciato, jurist, câte 1 cor. 40 fil.; Dl Simion Opincar, 1 cor.; Dl Iulian Vulc, Pianul sup. 80 fil.; Dl Victor Stanca, teolog, 60 fil.; Dl Dr Parteniu Barbu, v. not. jud. Dl Petru Paul, forestier, Dl Vasile Aldea, senator, Dl Ioan Cionca, inv., Dl Petru Binca, câte 40 fil.;

Primescă on. suprasolvenți si pe această cale sincere mulțămite.

Pentru comitetul „Andreianei”.

George Tătar
vice președ.

Ioan Pavel
secretariu

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primesce răspunderea.

Nr. 13/1901

[26] 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Tomnatecul de jos, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate la cõla B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Concurenții au ași așterne suplilece instruite conform normelor din vigõre în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, la 22 Ianuaru 1901.

Vsilie Damian

protopresbiter.

Nr. 39/1901.

[25] 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Cãianel, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate la cõla B. pentru întregirea venitelor preoțesci dela stat.

Concurenții au ași așterne suplilece instruite conform normelor din vigõre în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

In conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Vasilie Damian,

protopresbiter.

Calendarul archidiececan

este cel mai eftin. **40 fileri** plus porto 10 fileri (farã șematism).

La comande mai mari se dã rabatul de 20%. Se põte procura dela

Librãria Tipografiei archidiececane, Sibiu.

Nr. 160/1801.

[18] 2-3

Publicare de licitațiune.

Subscrisa primãrie publicã prin acõsta cumcã, lucrãrile întregitoare ce sunt de a se îndeplini la canalul morei comunale de fãinã se dau în întrep.îndere pe calea licitațiunei publice minuende, în 10 Martie n. 1901 la 2 ore dupã amãzi.

Prețul strigãrei e 4400 cor. Va-diul este 10% din prețul strigãrei.

Condițiunile de licitare, descrierea tehnicã, planul și preliminarul de spese a lucrãrilor, doritorii de a licita le pot vedã la cancelaria comunala în orele oficiõse.

Lancrãm, 14 Februarie 1901.

Primãria comunala:

Aurel Barbu
not. com.Ioan Vintilã
primar.

Anuarul I

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Cuprinde unele date dela întemeierea ei pãnã la 31 Decembre 1899.

Se aflã de vãnzare cu prețul 1.20 cor. plus 20 bani porto la

Librãria Tipografiei archidiececane.

„Cassa de pãstrare în Mercurea“, societate pe acții.

Convocare.

P. T. acțiõnarii „Cassei de pãstrare din Mercurea“ societate pe acții se convoacã prin acõsta la a

III-a adunare generalã ordinarã

conform §-lui 16 din statutele societãței, pe Duminecã în 10 Martie st. n. 1901 la 11 õre a. m. în localul societãței din Mercurea cu urmãtorul

Program:

1. Raportul direcțiunei despre starea întreprinderii preste tot și despre rezultatul gestiunei anului 1900 indeosebi.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Decisiunea asupra compturilor anuale.
4. Decisiunea asupra împãrțirii profitului curat realizat în anul 1900.
5. Ficsarea marcelor de prezențã pentru membrii direcțiunei și ai comitetului de supraveghere.
6. Eventuale propuneri fãcute în sensul §-lui 25 litera e) din statutele societãței.
7. Alegerea membrilor în direcțiune pe un period de 5 ani.
8. Alegerea comitetului de supraveghere pe un period de un an.
9. Esmiterea a 2 acțiõnari pentru verificarea procesului verbal al adunãrei generale.

In lipsa acțiõnarilor receruți la adunarea generalã din 10 Martie conform §-lui 20 din statutele societãței, adunarea generalã se va finã în 25 Martie st. n. 1901 cu același program, la timpul și în localul deja indicat.

Domnii acțiõnari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generalã, sunt põtiți conform §-lui 17 din statute, de ași depune înaintea de adunare acțiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi represintã, precum și documentele de plenipotențã, la cassa societãței. Mercurea, la 15 Februarie 1901.

Ioan Droc m. p.
președinteAurel P. Barcian m. p.
director

Active.	Contul Bilanț.	Passive.
	Cor. fil.	Cor. fil.
Cassa în numãrariu	8,216.63	Capital social:
Imprumut. pe cambii 53,329.20		640 acții à 100 cor.
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți 166,862.80		6,856.04
Imprum. pe hipotecã 22,569.—	242,761.—	Depuneri spre fructificare . . .
Mobilier	1,210.14	171,181.46
dupã amort. de 10%	121.01	Interese anticipate pro 1901 . .
Spese de fondare	990.36	228.—
dupã amort. de 20%	198.06	Diverse conturi creditõre . . .
Diverse conturi debitõre	180.50	1,041.66
	253,039.56	Profit curat
		8,885.36
		253,039.56

Esite.	Contul Profitului și Perderilor.	Venite.
	Cor. fil.	Cor. fil.
Interese pentru depuneri spre fructificare	8,801.31	Interese dela împrumuturi pe cambii
Interese pentru fondul de rezervã	410.56	4,442.76
Inter. pentru cont-curent 257.82	9,469.69	Interese dela împrumuturi pe obligațiuni cu cavenți
Salare	1,150.—	12,271.68
Marce de prezențã	728.—	Interese dela împrumuturi pe hipotecã . . .
Porto postal	190.—	1,851.49
Chirie	210.—	Interese dela efecte publice
Spese	524.11	109.52
Contribuțiune directã	1,808.28	Provisiuni
Contribuțiune de 10% la interese de depuneri	880.16	2,663.66
Competințe de timbru	64.44	Tacse de convocãri
Amortisare din mobilier 121.01	2,752.83	726.90
Amortisare din spese de fundare	198.16	Tacse de intabulãri
Profit curat	8,885.36	28.—
	24,229.11	Competințã de scris
		2,135.10
		5,553.66
		24,229.11

Mercurea, la 31 Decembre 1900.

Daniil Stroia m. p. Aurel P. Barcianu m. p. Elie N. Petruțiu m. p.
cassar. director. comptabil.

I. Droc m. p. I. Macellariu m. p. D. Comșa m. p. D. Vulcu m. p.
președinte. vice-președinte. membru în direcț. membru în direcț.

Ilie Floașiu m. p. G. Muntean m. p. N. Albu m. p. I. P. Dobrescu m. p.
membru în direcț. membru în direcț. membru în direcțiune. membru în direcț.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și confrontându-le cu registrele principale și auxiliare ale societãții, finute în bunã ordine, le-am aflat în consonanțã cu acelea și exacte.

Mercurea, la 15 Februarie, 1901.

[20] 1-1

Comitetul de supraveghiere:

C. Herția m. p. I. Popescu m. p. M. Oprișu m. p.
președinte.

Farmacia lui F. I. K. Hotter la sf. Iosif, Wien, XII/2 Schönbrunnerstrasse 152.

HOTTER

Fluidul lui Hotter „Training“

1 Sticlã cu fl. 1.20.

Conserveazã nervii și muschii pãnã la bătrãnețe înaintãta todena puteritici și vioi, pune în stare pe animal să presteze cele mai mari strãpãrți și fugi, să înțelegã dupã frecare cu fluidul „Training“.

Sã mai folosește cu succes nimitor la tãte umãrile cari obvin din opintiri prea mari, ologie, reumatism, și înțepãntre.

Pratul de porci a lui Hotter.

Nr. I și II

1 kg. fl. 1.20.

Cel mai bun mijloc pentru a produce poftã de mâncare și cu acõsia prosperãrea porciilor, fõrte acomodãt în contra orbalpului (brãncã); Nr. II este de a să întrebunțã la urdinãre.

Mijloc în contra Coliciei alui Hotter.

1 Sticlã fl. 1.50.

Contra la tot felul de colicã și contra oprirei udului la cai precum și contra umfãturilor la vite cornute.

Absorbinalul lui Hotter.
1/1 Flacon fl. 6.—, 1/2 Flacon fl. 3.50.
delãtãrã tãte umfãturile și depunerile de grãsimi farã să vãtãmã pãrului. Intãrãște nervii atacãți și slabii, delãtãrã și distruge tãte nodurile în muschi, și servește și ca probã în contra aprindãtorilor; cu deosebire e probãt la umfãturile produse din cauza fearelor, apoi în contra aricãitãrei umfãrãrei copitei, gennuchlor umfãti, mai departe în contra umfãturilor (noduri) de vine, în contra umfãtãrei pãtorãlor la glesne și la încheietura degetelor cu un curvãnt în contra tuturor umfãturilor ori unde sãr ivl.

Pratul nutritor alui Hotter, pentru cai și vite cornute
1 Pachet cu 80 cr.

Un adãus excelent la nutreãmãri, pentru a finã vitele sãntãtoase și cu putere este de a să folosi la tãte suterintțele de rãrunchi de ficãt și de nervi.

Alifia lui Hotter pentru delãtãrãrea crescãturilor de oase.

1/1 Cutie cu fl. 2.—, 1/2 Cutie cu fl. 1.20, delãtãrã crescãturile de oase și depunerile osoase chiar și dupã 4—6 sãptãmãni. (boala învechitã).